

นวัตกรรม “ผาขวด อศจรรย พื่นปลั่งสมอง”

สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัย
สิ่งแวดล้อม

ประจำปีพุทธศักราช 2569

อสม.สันติภาพ พัฒน์

อสม.ดีเด่นระดับภาค

จังหวัดชลบุรี

แบบเก็บรวบรวมนวัตกรรมของ อสม. ดีเด่นระดับภาคประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อนวัตกรรม : ฝาชวดอัจฉริยะ ฟันพลังสมอง

ชื่อเจ้าของผลงาน : นายสันติภาพ พิพัฒน์

ประเภทนวัตกรรม : ☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)

สาขาที่ประกวด : การจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

จังหวัด : ชลบุรี

อสม.ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☒ ภาค ☐ ชาติ

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ในปัจจุบัน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลให้พบปัญหาทางสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ (Alzheimer's disease) และผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งมักมีภาวะบกพร่องทางการทำงานของสมอง การรับรู้ ความจำ การเคลื่อนไหว รวมถึงทักษะการประสานงานระหว่างมือกับสายตา การฟื้นฟูสมรรถภาพสมองและพัฒนาทักษะการใช้มือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการฟื้นฟูผู้ป่วย เนื่องจากช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองในส่วนของการจดจำ การสังเกต การวางแผน และการเคลื่อนไหว ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม เครื่องมือหรืออุปกรณ์กระตุ้นสมองที่ใช้ในการบำบัดมักมีราคาสูง และไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในชุมชนหรือสถานพยาบาลขนาดเล็ก ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการพัฒนานวัตกรรม “ฝาชวดอัจฉริยะ ฟันพลังสมอง” ซึ่งเป็นอุปกรณ์ฝึกสมองและกล้ามเนื้อ โดยใช้วัสดุเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฝาชวดพลาสติก และขวดน้ำดื่ม นำมาประยุกต์เป็นสื่อฝึกทักษะการจดจำ การแยกสี การประสานมือกับสายตา รวมถึงการเคลื่อนไหวละเอียด (Fine motor skill) เหมาะสำหรับใช้ในผู้สูงอายุ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และผู้ป่วยอัลไซเมอร์ เพื่อกระตุ้นสมองให้เกิดการเรียนรู้ การมีสมาธิ และลดความเสื่อมถอยของการทำงานทางสติปัญญา

ดังนั้น นวัตกรรม “ฝาชวดอัจฉริยะ ฟันพลังสมอง” จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมในการส่งเสริมการฟื้นฟูสมองและทักษะการใช้มือสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูสมองและทักษะการใช้มือสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ป่วยที่มีภาวะสมองเสื่อม ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงาน (ระบุขั้นตอนของการจัดทำ/รายละเอียดนวัตกรรม/ระยะการดำเนินงาน)

พัฒนานวัตกรรม “ฝาชวดอัจฉริยะ ฟันพลังสมอง” ซึ่งเป็นอุปกรณ์ฝึกสมองและกล้ามเนื้อ โดยใช้วัสดุเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ฝาชวดพลาสติกและขวดน้ำดื่ม นำมาประยุกต์เป็นสื่อฝึกทักษะการจดจำ การแยกสี การประสานมือกับสายตา รวมถึงการเคลื่อนไหวละเอียด (Fine motor skill) เหมาะสำหรับใช้ในผู้สูงอายุ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และผู้ป่วยอัลไซเมอร์ เพื่อกระตุ้นสมองให้เกิดการเรียนรู้ การมีสมาธิ และลดความเสื่อมถอยของการทำงานทางสติปัญญา

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

นำไปใช้กับ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วย stroke ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ และผู้สูงอายุ จำนวน ๑๒ คน

● ผลการดำเนินการหลังใช้นวัตกรรม

ประเภทผู้ป่วย	จำนวน	อาการดีขึ้น	ร้อยละ
ผู้ป่วยจิตเวช	๒	๒	๑๐๐
ผู้ป่วย stroke	๔	๔	๑๐๐
ผู้ป่วยอัลไซเมอร์	๒	๒	๑๐๐
ผู้สูงอายุ	๔	๔	๑๐๐
รวม	๑๒	๑๒	๑๐๐

ผลการดำเนินการของนวัตกรรมฝาขวดอัจฉริยะ ฟ้นพลังสมอง ได้นำไปใช้กับ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยหลอดเลือดในสมอง (stroke) ผู้ป่วยอัลไซเมอร์ และผู้สูงอายุ อาการดีขึ้น ใช้ชีวิตได้เป็นปกติ ร้อยละ ๑๐๐ สามารถช่วยฟื้นฟูการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก จำนวน ๒ คน และสามารถช่วยฟื้นฟูสมาธิและความจำ จำนวน ๑๐ คน และฝาขวดอัจฉริยะ ฟ้นพลังสมอง ได้รับรางวัล ชนะเลิศการประกวดนวัตกรรมสุขภาพ เมื่อปี ๒๕๖๓

ปัจจัยความสำเร็จ

ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

โอกาสในการพัฒนา

จะนำนวัตกรรมต่อยอดและขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ

ภาคผนวก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
DEPARTMENT OF HEALTH SERVICE SUPPORT

